

Υπό την αιγίδα της ΑΕ του Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίου Κωνσταντίνου Αν. Τασούλα

Επιστημονικό
συνέδριο

Λιγκιάδες 1943

Ο Πόλεμος, η Κατοχή και η Αντίσταση
στα Γιάννενα και την Ήπειρο

2-4 Οκτωβρίου 2025

ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Μουσείο Ηπείρου, Σουφαρί Σαράι
Δ. Φιλοσόφου & Γλυκήδων, Ιωάννινα (2/10)

Ξενοδοχείο The View, Λιγκιάδες Ιωαννίνων (3-4/10)

- ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΓΚΙΑΔΩΝ
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ / Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας Νεότερων και Σύγχρονων Κοινωνιών
- ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / Εργαστήριο Βαλκανικών και Ανατολικών Μουσικών, Ιστορίας και Πολιτισμών

Περιφέρεια Ηπείρου
Region of Epirus

Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων

ΓΑΚ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Λιγκιάδες 1943

Ο Πόλεμος, η Κατοχή και η Αντίσταση στα Γιάννενα και την Ήπειρο

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΓΚΙΑΔΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ και ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ /Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας Νεότερων και Σύγχρονων Κοινωνιών
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ/Εργαστήριο Βαλκανικών και Ανατολικών Μουσικών, Ιστορίας και Πολιτισμών

ΔΙΚΤΥΟ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΜΠΤΗ 2 Οκτωβρίου 2025
(Γ.Α.Κ.- Ιστορικό Αρχείο Μουσείο Ηπείρου)

17.00

Εγκαίνια του επιστημονικού συνεδρίου και της έκθεσης τεκμηρίων
υπό την αιγίδα
της ΑΕ του Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίου Κωνσταντίνου Αν. Τασούλα
με τίτλο

Τα Ιωάννινα και η Ήπειρος στην Κατοχή και την Αντίσταση 1940-1944
Έκθεση στο πλαίσιο της 82ης επετείου από την καταστροφή των Λιγκιάδων

Συνδιοργάνωση έκθεσης:

ΓΑΚ -ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟΥ/ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ/ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΓΚΙΑΔΩΝ

Χαιρετισμοί:

- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΓΚΙΑΔΩΝ
- ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΑΚ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
- ΔΙΚΤΥΟ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ 18.00 - 20.00

**«Τα γερμανικά αρχεία για την Κατοχή και την Αντίσταση στη Ήπειρο και
η 1^η Μεραρχία Ορεινών Καταδρομών**

Προεδρία: Νίκος Αναστασόπουλος (Επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων)

- Στράτος Δορδανάς (Αναπληρωτής Καθηγητής, ΑΠΘ):, «Ο Hubert Lanz και η GFP 621 του πολέμου και της ειρήνης»
- Βαγγέλης Τζούκας (δρ. Κοινωνιολογίας, Διδάσκων ΕΑΠ): «Η λογική των "αντιανταρτικών" επιχειρήσεων στα γραπτά του στρατηγού Lanz»
- Δημήτρης Αποστολόπουλος (Κύριος Ερευνητής, Ακαδημία Αθηνών): «Οι Λιγκιάδες στο επίκεντρο μίας αμείλικτης επιχείρησης αντεκδίκησης: η γερμανική οπτική»
- Παναγιώτα Γκάτσιου (υπ. δρ. Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας): «Γερμανικές αρχές κατοχής και καταναγκαστική εργασία στην Ήπειρο 1943-1944»

20.00: Εγκαίνια έκθεσης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3 Οκτωβρίου 2025
Λιγκιάδες-Ξενοδοχείο The View

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10.00 - 12.00
«Η Ήπειρος από τον Μεσοπόλεμο στη δεκαετία του 1940».

Προεδρία: Άννα Μανδουλάρα (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παν.Ιωαννίνων)

Ομιλητές:

- Λάμπρος Φλιτούρης (Αναπληρωτής Καθηγητής, Παν. Ιωαννίνων) και Νίκος Αναστασόπουλος (Επικουρος Καθηγητής, Παν. Ιωαννίνων): *«Η πολεμική προπαρασκευή των Ιωαννίνων»*
- Αγγελική Ντίνου (δρ. Ιστορίας, Παν. Ιωαννίνων) : *«Η στρατευμένη νεολαία του Μεταξά. Από τους "εν εξάλλω ενθουσιασμού" επετειακούς πανηγυρισμούς στη δοκιμασία του πολέμου»*
- Χρήστος Παπαϊωάννου (υπ. δρ. Ιστορίας): *«Από την Άμυνα στην Επίθεση: Αντιμετωπίζοντας την ιταλική εισβολή στην Ήπειρο»*

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ 12.30 - 14.00
«Πόλεμος και Αντίσταση στη δεκαετία του 1940»

Προεδρία: Λάμπρος Φλιτούρης (Αναπληρωτής καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

- Βασιλική Λάζου (δρ. Ιστορίας, ΕΔΙΠ, ΑΠΘ): *«Το όπλο της πείνας. Ο λιμός ως μέσο καθυπόταξης της κοινωνίας»*
- Μαρία Καβάλα (Επίκουρη καθηγήτρια, ΑΠΘ): *«Οι Εβραίοι των Ιωαννίνων και η μεραρχία Εντελβάις»*
- Βάιος Καλογριάς (δρ. Ιστορίας): *«Η επιλεκτική μνήμη των θυτών: Ο στρατηγός Hubert Lanz και οι Kameraden της Μεραρχίας Ορεινών Καταδρομών»*
- Ηλίας Σκουλίδας (Επικουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων): *«Κατοχές και Αντιστάσεις στα "δυτικά Βαλκάνια": προς μία κοινή τυπολογία»*

ΓΕΥΜΑ

Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ 18.00 - 20.00
«Ναζιστικά εγκλήματα πολέμου: ιστορία, μνήμη και διαχείριση του τραύματος»

Προεδρία: Αλέξανδρος Παπαδόπουλος, (Δημοσιογράφος)

- Εσθήρ Σολομών (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) : *«Η διαχείριση της μνήμης της Κατοχής στα Γιάννενα: τα υπόγεια της Ζωσιμαίας Σχολής»*
- Ζέτα Παπανδρέου (δρ. Ιστορίας και Διδακτικής της Ιστορίας): *«Μαρτυρικοί τόποι, ναζιστικά εγκλήματα πολέμου και αξιώσεις για ηθική δικαίωση και αποκατάσταση»*
- Έλλη Λεμονίδου (Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πατρών): *«Μιλώντας για τα τραύματα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στη γενιά του TikTok - ένα δύσκολο στοίχημα»*
- Γιώργος Παπαϊωάννου (Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο): *«Μουσείο και Μαρτυρική Μνήμη τον 21ο αιώνα: πραγματικότητες και προκλήσεις σε έναν κόσμο μαζί φυσικό και ψηφιακό»*

ΔΕΙΠΝΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 Οκτωβρίου 2025
Λιγκιάδες-Ξενοδοχείο The View

Ε΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10.00 - 11.30
«Λιγκιάδες 1943»

Προεδρία: Τριαντάφυλλος Αλμπάνης (Καθηγητής, τ.Πρύτανης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

- Αλέκος Ράπτης (ιστορικός ερευνητής): *«Η 1^η μεραρχία ορεινών καταδρομών «Εντελβάις», το Ολοκαύτωμα των Λιγκιάδων»*
- Αμαλία Παπαϊωάννου (επιμελήτρια του Μουσείου Θυμάτων Ναζισμού Διστόμου): *«Η αμφίβολη μνήμη ενός αμφίολου γεγονότος: βιασμοί γυναικών από άνδρες των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής στις μαζικές»*
- Άννα Μανδουλαρά (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων): *«Μακρύ ταξίδι της Μνήμης μέσα στη Λήθη: Λιγκιάδες, 1943 - 2025»*
- Κώστας Φούκας (πρόεδρος Τοπικής Κοινότητας Λιγκιάδων): *«Αποδείξεις ενός εγκλήματος: τεκμήρια του σήμερα»*

Μαρτυρίες

Ελευθέριος Γεράκος, Ιωάννης Ζώτος, Γεώργιος Λιούρης, Αναστάσιος Λώλης, Παναγιώτης Μπαμπούσκας,
Στέφανος Σιαφάκας, Νικόλαος Παππάς, Νικόλαος Φούκας

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Στρογγυλό τραπέζι 12.00 - 14.00

**«Η διεκδίκηση των γερμανικών αποζημιώσεων και οφειλών
προς την Ελλάδα και τα Μαρτυρικά Χωριά»**

Συντονισμός: Φιλήμων Καραμήτσος (δημοσιογράφος)

Ομιλητές:

- Αλέξανδρος Καχριμάνης, Περιφερειάρχης Ηπείρου.
- Θωμάς Μπέγκας, Δήμαρχος Ιωαννιτών.
- Ζωή Κωνσταντοπούλου, Νομική εκπρόσωπος της Κοινότητας Λιγκιάδων για τις γερμανικές αποζημιώσεις.
- Χριστίνα Σταμούλη, Δικηγόρος, διαχειρίστρια του Αρχείου Ιωάννη Ε. Σταμούλη.
- Τριαντάφυλλος Μηταφίδης, πρώην Πρόεδρος Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Διεκδίκησης των Γερμανικών Οφειλών.
- Αθανάσιος Παπαδόπουλος, Δήμαρχος Καλαβρύτων, Πρόεδρος Δικτύου Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών της Ελλάδος.
- Ιωάννης Σταθάς, Δήμαρχος Διστόμου.
- Ιγνάτιος Καϊτεζίδης, Δήμαρχος Χορτιάτη.
- Αθανάσιος Ντάνης, Δήμαρχος Παραμυθιάς.
- Γεράνης Μιχαήλ, Πρόεδρος ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας-Χορτιάτη, πρώην Πρόεδρος Δικτύου Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών Ελλάδος.
- Γεώργιος Βογιατζής, Δήμαρχος Δοξάτου Δράμας.
- Κωνσταντίνος Φούκας, Πρόεδρος Μαρτυρικής Κοινότητας Λιγκιάδων.
- Κωνσταντίνα Χήτα, Πρόεδρος Μαρτυρικής Κοινότητας Κλεισούρας Δήμου Καστοριάς.
- Μιχάλης Μάρος, Πρόεδρος Μαρτυρικής Κοινότητας Δροσπηγής Δήμου Φλώρινας.

Παράλληλες εκδηλώσεις

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 Οκτωβρίου 2025

- 18.30: Επιμνημόσυνη δέηση στο παλιό κενotáφιο-οστεοφυλάκιο του Ιερού Ναού Αγ. Γεωργίου Λιγκιάδων.
- 19.00: Εγκαίνια έκθεσης αρχειακού φωτογραφικού υλικού της ιστορίας των Λιγκιάδων με δύο θεματικές ενότητες:
Α' θεματική ενότητα: η πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά του χωριού στο πέρασμα των αιώνων.
Β' θεματική ενότητα: τα εγκλήματα πολέμου κατά αμάχων της 1^{ης} ορεινής μεραρχίας ορεινών καταδρομών «Εντελβαίς» και η δράση των αντιστασιακών οργανώσεων στην περιοχή.
- 20.00: Λαμπαδηφορία, στους δρόμους του μαρτυρικού χωριού.
- 21.30: Μουσική συναυλία, αφιέρωμα στα 100 χρόνια από τη γέννηση του Μίκη Θεοδωράκη και του Γρηγόρη Μπιθικώτση, με την «Λαϊκή Ορχήστρα του Γρηγόρη Μπιθικώτση». Καλλιτεχνική Διεύθυνση και ερμηνεία Γρηγόρης Γ. Μπιθικώτσης.

**ΚΥΡΙΑΚΗ 5 Οκτωβρίου 2025
Λιγκιάδες**

- Επιμνημόσυνη δέηση στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου
- Κεντρική ομιλία στο χώρο του Ηρώου, προσκλητήριο νεκρών, κατάθεση στεφάνων.

ΓΕΥΜΑ/ Πέρασ εκδηλώσεων

Επιστημονική και οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου

Νίκος Αναστασόπουλος, Επίκουρος καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Στράτος Δορδανάς, Αναπληρωτής καθηγητής, Α.Π.Θ.

Άννα Μανδουλάρα, Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αλέκος Ράπτης, ιστορικός ερευνητής

Ηλίας Σκουλίδας, Επίκουρος καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εσθήρ Σολομών, Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Λάμπρος Φλιτούρης, Αναπληρωτής καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Κωνσταντίνος Φούκας, Πρόεδρος Τ.Κ. Λιγκιάδων

Επιστημονική επιμέλεια της έκθεσης ιστορικών τεκμηρίων

Παναγιώτα Γκάτσιου, υπ.δρ. Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

Επιμέλεια εκπαιδευτικού προγράμματος της έκθεσης

Ζέτα Παπανδρέου, δρ, Ιστορίας και Διδακτικής της Ιστορίας

Σχεδιασμός αφισών

Μαρίνα Παππά, γραφίστρια, φοιτήτρια Σχ. Καλών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

